

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd — RP 85/2025 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av energieffektivitetslagen och lagar som har samband med den

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av energieffektivitetslagen och lagar som har samband med den (RP 85/2025 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Ekonomiutskottet (EkUB 21/2025 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av energieffektivitetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i energieffektivitetslagen (1429/2014) 29 h §, sådan den lyder i lag 846/2024,
ändras 1—4 och 6—8 §, 12 §, rubriken för 5 kap., 27—29 §, rubriken för 5 a kap.,
29 a—29 d §, 29 e §, som samtidigt flyttas till 5 b kap., 29 g § och 30—32 §,
av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1338/2016 och 846/2024, 3 § sådan den ly-
der i lagarna 787/2020 och 846/2024, 7 och 12 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1338/2016,
rubriken för 5 a kap. och 29 a—29 c § och 29 e § sådana de lyder i lag 1338/2016, 29 d § sådan den
lyder i lag 795/2023, 29 g § sådan den lyder i lag 846/2024 och 32 § sådan den lyder i lag 787/
2020, och
fogas till lagen nya 1 a—1 c kap. och ett nytt 3 a kap. samt nya 27 a, 27 b, 30 a—30 c, 31 a och
32 a § som följer:

1 §

Lagens syfte

Denna lag innehåller bestämmelser om främjande av energieffektiviteten, om energibesikt-
ningar som genomförs i syfte att främja energieffektiviteten, om införande av certifierade ener-
giledningssystem, om kostnadsnyttoanalyser som görs för att främja högeffektiv kraftvärme och

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

utnyttjandet av överskottsvärme, om energimarknadsföretagens skyldighet att verka för en effektiv och sparsam användning av energi i kundernas verksamhet och om energieffektivitet vid offentlig upphandling. Denna lag innehåller även bestämmelser om rättigheterna för energidetaljisters slutkunder.

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, nedan *energieffektivitetsdirektivet*.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på

- 1) företag som säljer eller distribuerar el, värme, kyla eller bränsle,
- 2) företag som inför ett certifierat energiledningssystem eller genomför en energibesiktning i företaget samt företagens ansvariga för energibesiktningar,
- 3) nät för fjärrvärme och fjärrkyla, termiska elproduktionsanläggningar och sådana industrianläggningar som kan tillföra användbar överskottsvärme,
- 4) detaljförsäljning av värme och kyla och avtal om detaljförsäljning av värme och kyla,
- 5) slutkunder och slutförbrukare av värme och kyla,
- 6) upphandlande enheter,
- 7) datacentraler,
- 8) offentliga organ.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *energi* brännbara bränslen, värme, förnybar energi, el och andra former av energi,
- 2) *energieffektivitet* förhållandet mellan produktionen av prestanda, tjänster, varor eller energi och insatsen av energi,
- 3) *energibesparing* en mängd sparad energi som fastställs genom mätning eller uppskattning av förbrukningen före och efter genomförandet av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten, med normalisering för yttre förhållanden som påverkar energiförbrukningen,
- 4) *förbättrad energieffektivitet* ökning av energieffektiviteten som ett resultat av tekniska, beteendemässiga eller ekonomiska förändringar,
- 5) *europensk standard* en standard som antagits av Europeiska standardiseringskommittén, Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering eller Europeiska institutet för telekommunikationsstandarder och som gjorts offentligt tillgänglig,
- 6) *internationell standard* en standard som antagits av en internationell standardiseringsorganisation och som gjorts offentligt tillgänglig,
- 7) *energidetaljist* en fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt säljer energi till slutkunder,
- 8) *slutkund* en fysisk eller juridisk person som köper energi för egen slutförbrukning,
- 9) *slutförbrukare* en fysisk eller juridisk person som använder energi eller varmvatten för hushållsbruk oberoende av om personen har ett avtalsförhållande med energidetaljisten i fråga,

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

10) *bränsle* ledningsgas samt naturgas som används som transportbränsle, flytgas, kol och brunkol, lätt och tung brännolja, torv, biobränsle samt transportbränsle med undantag för bunkerbränsle som används för flygtrafik och sjöfart,

11) *ledningsgas* naturgas som levereras till slutförbrukningsstället via ett rörsystem för naturgas,

12) *energitjänst* den fysiska vinst, nytta och fördel som erhålls genom en kombination av energi med energieffektiv teknik eller med åtgärder, som kan inbegripa den drift, det underhåll och den kontroll som krävs för tillhandahållande av tjänsten, som tillhandahålls på grundval av ett avtal och som under normala förhållanden påvisats leda till kontrollerbar och mätbar eller uppskattningsbar förbättring av energieffektivitet eller primärenergibesparingar,

13) *leverantör av energitjänster* en fysisk eller juridisk person som levererar energitjänster eller utför andra åtgärder för att förbättra energieffektiviteten i en slutförbrukares anläggning eller lokaler,

14) *kraftvärmepanna* panna som kan användas vid kraftvärmedrift för el- och värmeproduktion,

15) *kraftvärme* samtidig framställning i en och samma process av värmeenergi och elenergi eller mekanisk energi,

16) *omfattande uppgradering* renoveringsarbeten vars kostnad överskrider 50 procent av investeringskostnaderna för en ny jämförbar enhet,

17) *offentligt organ* en nationell, regional eller lokal myndighet eller en enhet som direkt finansieras och administreras av en sådan myndighet men som inte har industriell eller kommersiell karaktär,

18) *fjärravläsbarhet* en mätarens egenskap som gör det möjligt att utanför en byggnad via ett kommunikationsnät avläsa de uppgifter som registrerats i mätaren,

19) *fjärrvärme* distribution av värmeenergi i form av ånga eller hetvatten från centrala eller decentraliserade produktionskällor, via ett nät, till flera byggnader eller anläggningar i syfte att värma utrymmen eller processer,

20) *fjärrkyla* distribution av värmeenergi i form av ånga eller kylda vätskor från centrala eller decentraliserade produktionskällor, via ett nät, till flera byggnader eller anläggningar i syfte att kyla utrymmen eller processer,

21) *system för fjärrvärme och fjärrkyla* ett system som tillhandahåller energitjänster för att tillgodose slutförbrukarsektors efterfrågan på energi i form av värme eller kyla och som utgör en operativ helhet av fysiskt sammankopplade nät,

22) *verksamhetsutövare* en fysisk eller juridisk person som utövar ett faktiskt bestämmande inflytande över driften av ett system för fjärrvärme och fjärrkyla eller som ansvarar för en investering eller ett projekt som har en inverkan på energiförbrukningen och energieffektiviteten,

23) *energi från förnybara energikällor eller förnybar energi* sådan energi från förnybara energikällor eller förnybar energi som avses i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, nedan *direktivet om förnybar energi*,

24) *förnybara bränslen* sådana förnybara bränslen som avses i artikel 2.22a i direktivet om förnybar energi,

25) *spillvärme* sådan spillvärme som avses i artikel 2.9 i direktivet om förnybar energi,

26) *principen om energieffektivitet först* den princip som avses i artikel 2.18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

(EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013, nedan *förordningen om styrningen av energiunionen*,

27) *slutlig energiförbrukning* all energi som levereras till industrin, transporter, hushåll, offentliga och privata tjänster, jordbruk, skogsbruk och fiskeri samt andra slutförbrukarsektorer, undantaget energiförbrukning inom internationell sjöbunkring, omgivningsenergi, leveranser till omvandlingssektorn och energisektorn och överförings- och distributionsförluster enligt vad som avses i bilaga A till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik,

28) *omgivningsenergi* sådan omgivningsenergi som avses i artikel 2.2 i direktivet om förnybar energi,

29) *energiledningssystem* en uppsättning sammanhängande eller interagerande beståndsdelar i en strategi som anger energieffektivitetsmål och en plan för att nå det målet, inklusive övervakning av den faktiska energiförbrukningen, åtgärder för att öka energieffektiviteten och mätning av framstegen,

30) *energibesiktning i ett företag* ett systematiskt förfarande i syfte att få adekvat kunskap om energiförbrukningsprofilen för en byggnad eller en grupp av byggnader, en industriprocess, kommersiell verksamhet, industrianläggning eller kommersiell anläggning eller privata eller offentliga tjänster, och genom vilket det är möjligt att identifiera möjligheterna för kostnadseffektiva energibesparingar, fastställa besparingens storlek och kartlägga potentialen för kostnadseffektiv förbrukning eller produktion av förnybar energi samt rapportera om resultaten,

31) *energitjänsteavtal* ett avtalsarrangemang mellan mottagaren och leverantören av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten som verifieras och övervakas under hela avtalsperioden, där utförda arbeten, levererade varor eller tillhandahållna tjänster i åtgärden betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller ett annat avtalat energiprestandakriterium, till exempel finansiella besparingar,

32) *högeffektiv kraftvärme* kraftvärme som uppfyller de kriterier som anges i bilaga III till energieffektivitetsdirektivet,

33) *ekonomiskt motiverad efterfrågan* efterfrågan som inte överstiger behovet av värme eller kyla och som annars skulle tillgodoses på marknadsvillkor genom andra energiframställningsprocesser än kraftvärme,

34) *nyttiggjord värme* värme som producerats genom en kraftvärmeprocess för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan på värme eller kyla,

35) *kraftvärmeproducerad el* el som framställts i en process i samband med produktionen av nyttiggjord värme och som beräknats i enlighet med de allmänna principer som fastställs i bilaga II till energieffektivitetsdirektivet,

36) *datacentral* en sådan datacentral som avses i punkt 2.6.3.1.16 i bilaga A till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik.

37) *företag* en fysisk eller juridisk person som bedriver ekonomisk verksamhet,

38) *avtal om värme* ett avtal mellan slutkund och energidetaljist om leverans av värme till slutkunden,

39) *avtal om kyla* ett avtal mellan slutkund och energidetaljist om leverans av kyla till slutkunden,

40) *nettoarea uppvärmd nettoarea* som avses i bestämmelserna om byggnaders energiprestanda utfärdade med stöd av lagen om områdesanvändning (132/1999),

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

- 41) *konsument* en konsument som avses i 1 kap. 4 § i konsumentskyddslagen (38/1978),
42) *fossila bränslen* sådana fossila bränslen som avses i artikel 2.62 i förordningen om styrningen av energiunionen.

1 a kap.

Principen om energieffektivitet först

3 a §

Tillämpning av principen om energieffektivitet först

I planerings- och policyåtgärder som har en betydande inverkan på energiförbrukningen och energieffektiviteten ska myndigheterna beakta principen om energieffektivitet först.

Om värdet av en investering överstiger 100 000 000 euro eller om det är fråga om ett transportinfrastrukturprojekt vars värde överstiger 175 000 000 euro och investeringen eller projektet har en inverkan på energiförbrukningen och energieffektiviteten, ska den verksamhetsutövare som planerar investeringen eller projektet före investeringsbeslutet fatta utreda alternativa kostnadseffektiva energieffektivitetslösningar i enlighet med principen om energieffektivitet först. Alternativa energieffektivitetslösningar behöver dock inte utredas om syftet med investeringsbeslutet inte kan uppnås på något annat sätt eller om de alternativa sätten inte leder till ett betydligt mer energieffektivt slutresultat.

3 b §

Anmälan om tillämpning av principen om energieffektivitet först

En verksamhetsutövare som planerar en sådan investering eller ett sådant projekt som avses i 3 a § 2 mom. ska lämna en anmälan till Energimyndigheten om tillämpning av principen om energieffektivitet först. Anmälan ska åtföljas av en tillräcklig redogörelse över utredningens innehåll eller uppgift om att energieffektivare alternativ saknas.

Anmälan ska lämnas till Energimyndigheten innan byggnads- eller uppgraderingsarbetet inleds.

1 b kap.

Skyldigheter som gäller offentliga sektorn

3 c §

Skyldighet för offentliga organ att redovisa deras slutliga energiförbrukning

Ett offentligt organ ska övervaka sin slutliga energiförbrukning. Ett offentligt organ ska årligen redovisa sin slutliga energiförbrukning till Energimyndigheten.

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

Ett offentligt organ ska lämna de uppgifter som avses i 1 mom. senast den 30 april för varje föregående kalenderår.

Ett offentligt organ kan fullgöra sin i 1 mom. avsedda skyldighet via systemet med frivilliga energieffektivitetsavtal.

3 d §

Beaktande av energieffektivitet i regionala och lokala myndigheters långsiktiga planering

Kommuner, landskapsförbund och välfärdsområden (*regionala och lokala myndigheter*) ska i deras långsiktiga planering beakta energieffektivitet, om planeringen har ett väsentligt samband med energiproduktion eller energiförbrukning eller har en väsentlig inverkan på myndighetens klimatåtgärder.

Vid beredning som gäller beaktandet av energieffektivitet i den långsiktiga planeringen ska den regionala eller lokala myndigheten beakta bestämmelserna om möjligheterna för regioninvånare, kommuninvånare, serviceanvändare och intressentgrupper att delta och påverka.

Regionala och lokala myndigheter kan fullgöra deras i 1 mom. föreskrivna skyldighet genom att utarbeta en plan inom ramen för systemet med frivilliga energieffektivitetsavtal.

3 e §

Värme- och kylplaner

Kommuner med fler än 45 000 invånare ska utarbeta en plan över möjligheterna att göra uppvärmningen mer energieffektiv genom utnyttjande av spillvärme och ökad användning av förnybar energi. En anmälan om att planen utarbetats ska lämnas till Energimyndigheten. Anmälan ska åtföljas av en redogörelse över planens innehåll.

3 f §

Köp och hyra av byggnader med hög energiprestanda

Offentliga organ får köpa och ingå nya hyresavtal om endast sådana befintliga byggnader som uppfyller de i 11 § i bygglagen (751/2023) avsedda kriterierna för nära-nollenergibyggad och de i 37 § 2 mom. i bygglagen föreskrivna kraven avseende energiprestanda och som har ett gällande energicertifikat i enlighet med lagen om energicertifikat för byggnader (50/2013), om inte syftet med upphandlingen är

- 1) genomgripande renovering eller rivning av byggnaden,
- 2) att sälja byggnaden vidare utan att använda den för det offentliga organets eget syfte, eller
- 3) att bevara byggnaden som en byggnad med officiellt skydd som del av en viss miljö, eller på grund av dess särskilda arkitektoniska eller historiska värde.

Det som föreskrivs i 1 mom. ska dock iakttas endast om det är möjligt med avseende på kostnadseffektivitet, ekonomisk genomförbarhet, hållbarhet i vidare bemärkelse, teknisk lämplighet samt tillräcklig konkurrens. Avvikelse från kraven på energieffektivitet kan också göras på försvars- och säkerhetsgrunder.

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

1 c kap.

Energiledningssystem

3 g §

Obligatoriskt energiledningssystem

Om ett företag har en genomsnittlig slutlig energiförbrukning per år som överstiger 23 600 megawattimmar under de föregående tre kalenderåren ska företaget införa ett energiledningssystem som certifierats av ett ackrediterat organ i enlighet med europeiska eller internationella standarder.

Företaget ska lämna en anmälan till Energimyndigheten, om dess slutliga energiförbrukning under ett kalenderår överstiger 23 600 megawattimmar.

3 h §

Befrielse från kravet på ett obligatoriskt energiledningssystem

Om ett företag tillämpar ett miljöledningssystem som certifierats av ett ackrediterat organ i enlighet med europeiska eller internationella standarder och företaget har genomfört en i 4 § avsedd energibesiktning enligt de minimikrav som föreskrivs i denna lag och med stöd av den, anses företaget uppfylla kravet i 3 g § på införande av ett energiledningssystem.

Om ett företag tillämpar ett miljöledningssystem som certifierats av ett ackrediterat organ i enlighet med europeiska eller internationella standarder och företaget deltar i ett frivilligt energieffektivitetsavtal som undertecknats med en statlig myndighet och som inbegriper en energibesiktning som genomförts enligt de minimikrav som föreskrivs i denna lag och med stöd av den, anses företaget uppfylla kravet i 3 g § på införande av ett energiledningssystem.

Om ett företag tillämpar ett energitjänsteavtal som innehåller beståndsdelarna av ett energiledningssystem, anses företaget uppfylla kravet på införande av ett energiledningssystem i 3 g § 1 mom. till den del företagets slutliga energiförbrukning omfattas av energitjänsteavtalet. Energитjänsteavtalet ska innehålla följande beståndsdelar av ett energiledningssystem:

- 1) övervakning av den faktiska energiförbrukningen,
- 2) åtgärder som genomförts för att öka energieffektiviteten,
- 3) mätning av ökningen av energieffektiviteten, och
- 4) överensstämmelse med kraven i bilaga XV till energieffektivitetsdirektivet.

4 §

Energibesiktning i ett företag

Vid energibesiktning i ett företag ska företagets samtliga energiförbrukningsobjekt beaktas. Energibesiktningen i ett företag ska omfatta separata objektsspecifika besiktningar av ett så stort antal verksamheter inom företaget att en tillförlitlig bild av företagets totala energieffektivitet kan bildas och de viktigaste möjligheterna att höja den på ett tillförlitligt sätt kan konstateras.

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

6 §

Obligatorisk energibesiktning i ett företag

Om ett företag har en genomsnittlig slutlig energiförbrukning per år som överstiger 2 700 megawattimmar under de föregående tre kalenderåren och företaget inte har infört något i 3 g § avsett energiledningssystem, ska det göra en energibesiktning i företaget.

En obligatorisk energibesiktning i ett företag ska genomföras med minst fyra års mellanrum. De objektsbesiktningar som ska ingå i den obligatoriska energibesiktningen i ett företag får inte ha genomförts tidigare än fyra år före den obligatoriska energibesiktningen.

Företaget ska lämna en anmälan till Energimyndigheten, om dess slutliga energiförbrukning under ett kalenderår överstiger 2 700 megawattimmar.

7 §

Befrielse från obligatorisk energibesiktning

Om ett företag tillämpar ett miljöförvaltningssystem som certifierats av ett ackrediterat organ i enlighet med europeiska eller internationella standarder och som inbegriper en energibesiktning som genomförts enligt de minimikrav som föreskrivs i denna lag och med stöd av den, anses företaget uppfylla kravet på obligatorisk energibesiktning i 6 §.

Om ett företag deltar i ett frivilligt energieffektivitetsavtal som undertecknats med en statlig myndighet och som inbegriper en energibesiktning som genomförts enligt de minimikrav som föreskrivs i denna lag och med stöd av den, anses företaget uppfylla kravet på obligatorisk energibesiktning i 6 §.

Om ett företag tillämpar ett energitjänsteavtal som innehåller beståndsdelarna av ett energiledningssystem, anses företaget uppfylla kravet på energibesiktning i 6 § 1 mom. till den del företags slutliga energiförbrukning omfattas av energitjänsteavtalet. Energitjänsteavtalet ska innehålla följande beståndsdelar av ett energiledningssystem:

- 1) övervakning av den faktiska energiförbrukningen,
- 2) åtgärder som genomförts för att öka energieffektiviteten,
- 3) mätning av framstegen, och
- 4) överensstämmelse med kraven i bilaga XV till energieffektivitetsdirektivet.

8 §

Minimikrav på energibesiktning

Energibesiktningen i ett företag ska göras för hela koncernen eller företaget och den ska innehålla en översikt över företags alla verksamheter.

Energibesiktningen i ett företag ska innefatta ett sådant urval av individuella objektsbesiktningar att det ger en tillförlitlig bild av företags totala energieffektivitet och gör det möjligt att på ett tillförlitligt sätt identifiera de viktigaste möjligheterna att förbättra energieffektiviteten och minska energiförbrukningen samt potentialen för förbrukning eller produktion av förnybar energi. I energibesiktningen i ett företag ska alltid inkluderas minst en objektsbesiktning, utom om fö-

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

retaget inte har ett enda energiförbrukningsobjekt där det är ändamålsenligt och ekonomiskt motiverat att göra en energibesiktning.

Vid energibesiktningen i ett företag ska viktiga resultat av objektsbesiktningar och åtgärder för förbättring av energieffektiviteten vid företaget presenteras. Energibesiktningen ska om möjligt innefatta en plan för de objektsbesiktningar som inkluderas i den följande energibesiktningen i företaget och tidpunkterna för dessa.

Vid energibesiktningen i ett företag ska tillförlitliga, aktuella och, om möjligt, uppmätta och spårbara operativa uppgifter om energiförbrukning och förbrukningsprofiler användas. Uppgifterna ska lagras med tanke på en historisk analys och uppföljningen av resultat.

Energibesiktningen i ett företag får inte innehålla klausuler som förhindrar att besiktningens resultat lämnas ut till en tredje part.

Närmare bestämmelser om minimikraven på energibesiktningar i företag och antalet objektsbesiktningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Handlingsplan efter energibesiktning i ett företag

Ett företag ska utarbeta en handlingsplan på grundval av rekommendationerna från energibesiktningen i företaget. Handlingsplanen ska utarbetas med minst fyra års mellanrum i anslutning till energibesiktningen i företaget. I handlingsplanen ska åtgärder fastställas för att genomföra varje rekommendation, med undantag för rekommendationer som inte är tekniskt eller ekonomiskt genomförbara. I den verksamhetsberättelse som avses i bokföringslagen (1336/1997) ska företaget ta in handlingsplanen och uppgift om rekommendationernas genomförandegrad. Om företaget inte är skyldigt att foga en verksamhetsberättelse till sitt bokslut, ska handlingsplanen och uppgift om rekommendationernas genomförandegrad tas in i noterna till bokslutet. Företaget ska offentliggöra handlingsplanen och uppgift om rekommendationernas genomförandegrad avgiftsfritt.

Om företaget är skyldigt att upprätta en hållbarhetsrapport, kan företaget i den rapporten ta in handlingsplanen och uppgift om rekommendationernas genomförandegrad. Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte sådan information som avses i 2 § 1 punkten i lagen om företagshemligheter (595/2018).

3 a kap.

Avtal om detaljförsäljning av värme och kyla

18 a §

Bestämmelsernas tvingande natur

Avvikelse från bestämmelserna i detta kapitel får inte genom avtal göras till nackdel för slutkunden.

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

18 b §

Upplysningar i avtal om värme eller kyla

Utöver vad som annanstans i lag föreskrivs om upplysningar som ska lämnas innan avtal ingås, ska en energidetaljist innan ett avtal om värme eller kyla ingås upplysa slutkunden om

- 1) sitt namn och sina kontaktuppgifter,
- 2) de prestationer eller tjänster som tillhandahålls och kvaliteten på dem,
- 3) var och hur slutkunden kan få information om gällande priser, underhålls- och driftsavgifter, priser på tillbehör och andra eventuella kostnader,
- 4) avtalets giltighetstid samt villkoren för förlängning och uppsägning av avtalet,
- 5) slutkundens rätt till skadestånd och annan gottgörelse samt vilka förfaranden som gäller i fråga om dem, om prestationens eller tjänstens kvalitet inte motsvarar det som avtalats,
- 6) det förfarande för klagomål och det förfarande för tvistlösning som står till förfogande och hur de inleds, och
- 7) var slutkunden kan få information om sina rättigheter.

Den information som avses ovan i denna paragraf ska i överenskommen form skrivas in i avtalet eller i det bekräftelsemeddelande som sänds om avtalet. Avtalet med slutförbrukaren eller bekräftelsen ska dessutom synligt innehålla ett kortfattat och enkelt formulerat sammandrag av de viktigaste avtalsvillkoren. Sammandraget ska innehålla uppgift om de priser som energidetaljisten tillämpar. Energidetaljisten ska förse slutkunden med ett eget exemplar av avtalet eller information om det avtal som ingåtts och de priser och andra villkor som tillämpas på avtalet. Energidetaljisten ska dessutom offentliggöra sina allmänna prislistor, serviceavgifter och allmänna avtalsvillkor på sin webbplats.

Energidetaljisten ska se till att slutkunderna har tillgång till upplysningar i tillgänglig form om de avtal som de har ingått.

Energidetaljisten ska i sin verksamhet iaktta tillbörlig aktsamhet och i alla situationer handla utan obefogat dröjsmål.

18 c §

Slutkundens skyldigheter

Slutkunden till en energidetaljist ska på begäran av en slutförbrukare förse slutförbrukaren med ett sammandrag av de centrala villkoren i avtalet om värme eller kyla och av de centrala uppgifterna i det avtal som gäller inköp av värme eller kyla, inbegripet de upplysningar som avses i 18 b § 1 mom.

Slutkunden ska utan dröjsmål underrätta slutförbrukaren om sådana ändringar som energidetaljisten gjort i avtalsvillkoren och som påverkar slutförbrukaren.

18 d §

Betalningssätt

En energidetaljist ska erbjuda slutkunderna olika betalningssätt samt flexibla arrangemang för betalning av fakturorna. De alternativ som erbjuds får inte vara förenade med ogrundade villkor

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

eller villkor som diskriminerar någon kundgrupp. I villkoren för betalningssätten får hänsyn tas till skäligen skillnader i de kostnader som energidetaljisten orsakas av att erbjuda olika betalningssätt.

18 e §

Ändring av avtalsvillkoren

En energidetaljist som är part i ett avtal om försäljning av värme eller kyla får ändra de priser och övriga avtalsvillkor som anges i avtalet om värme eller kyla endast

1) på en grund som har specificerats i avtalet, förutsatt att innehållet i avtalet inte ändras i väsentlig mån,

2) om ändringen baserar sig på en ändring av lagstiftningen eller på ett myndighetsbeslut som energidetaljisten inte har kunnat beakta då avtalet ingicks, eller

3) om det finns särskilda skäl till ändringen till följd av en väsentlig förändring i förhållandena, översyn av föråldrade avtals- eller prissättningsarrangemang eller genomförande av åtgärder som behövs för energisparandet.

Villkoren i ett tidsbegränsat avtal får emellertid inte ändras på de grunder som avses i 1 mom. 1 och 3 punkten.

Energidetaljisten har dessutom rätt att göra sådana små ändringar i avtalsvillkoren som inte påverkar det centrala innehållet i avtalet.

Energidetaljisten ska sända slutkunden ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt priserna eller andra avtalsvillkor ändras och vad som ligger till grund för ändringen. Om grunden är något annat än en ändring av lagstiftningen eller ett myndighetsbeslut, får ändringen av avtalsvillkoren träda i kraft för en konsument tidigast två månader och för andra slutkunder tidigast en månad efter att meddelandet sänts.

18 f §

Avbrott i leverans av värme eller kyla av orsaker som beror på slutkunden

Leveransen av värme eller kyla får avbrytas, om slutkunden i väsentlig grad har försummat att betala avgifterna till energidetaljisten eller annars väsentligt har brutit mot sina förpliktelser enligt avtalet. Innan leveransen avbryts ska en skriftlig anmärkning om betalningsförsummelsen eller något annat avtalsbrott sändas till slutkunden och därefter tidigast två veckor efter att anmärkningen har sänts en separat varning om att leveransen kommer att avbrytas. I en varning som sänds till en konsument ska det nämnas hur konsumenten ska gå till väga för att kunna åberopa de rättigheter som avses i denna paragraf och också ges anvisningar om hur konsumenten kan reda ut ärendet och finna alternativa betalningssätt.

Om orsaken till avbrottet är slutkundens betalningsförsummelse får leveransen avbrytas tidigast fem veckor efter det att avgiften har förfallit till betalning. Om orsaken är något annat avtalsbrott får leveransen avbrytas tidigast fem veckor efter det att slutkunden första gången fick en anmärkning om avtalsbrottet och avtalsbrottet inte har avhjälpits i tid före den tidpunkt då leveransen enligt varningen kommer att avbrytas.

Om försummelsen av betalningen har berott på slutkundens betalningssvårigheter som slutkunden råkat i på grund av allvarlig sjukdom, arbetslöshet eller någon annan särskild omständighet

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

het, huvudsakligen utan att själv vara orsak till den, får leveransen avbrytas tidigast tre månader efter förfallodagen för betalningen.

Leverans av värme eller kyla får av synnerligen vägande skäl avbrytas också tidigare än fem veckor efter meddelande om avtalsbrott.

Leveransen till en byggnad avsedd som stadigvarande bostad för slutkunden eller slutförbrukaren eller till en del av en sådan får trots obetalda avgifter inte avbrytas under tiden från ingången av oktober till utgången av april innan fyra månader har förflutit från förfallodagen för den obetalda avgiften.

5 kap.

Energieffektiv värme och kyla

27 §

Effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla

En verksamhetsutövare som planerar ett nytt effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla ska säkerställa att systemet uppfyller kriterierna för effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla när det tas i drift. Fossila bränslen får inte användas för produktion av värme eller kyla i nya effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla. Fossila bränslen får användas som start- och reservbränsle.

En verksamhetsutövare som planerar nya produktionsenheter för värme eller kyla i ett befintligt system för fjärrvärme och fjärrkyla eller en omfattande uppgradering av befintliga produktionsenheter ska säkerställa att användningen av fossila bränslen i systemet, med undantag för naturgas, inte ökar jämfört med ett genomsnitt av årsförbrukningen under de föregående tre kalenderåren med full drift före uppgraderingen. Verksamhetsutövaren ska säkerställa att fossila bränslen inte används vid produktionsenheter för värme eller kyla som är nya eller har genomgått omfattande uppgradering. Fossila bränslen får användas som start- och reservbränsle.

Ett system för fjärrvärme och fjärrkyla betraktas som effektivt

1) till utgången av 2027 förutsatt att det använder minst 50 procent förnybar energi, 50 procent spillvärme, 75 procent kraftvärmeproducerad värme eller 50 procent av en kombination av sådan energi och värme,

2) åren 2028—2034 förutsatt att det använder minst 50 procent förnybar energi, 50 procent spillvärme, 50 procent förnybar energi och spillvärme, 80 procent högeffektiv kraftvärmeproducerad värme eller åtminstone en kombination av sådan värmeenergi som går in i nätet där andelen förnybar energi är minst 5 procent och den totala andelen förnybar energi, spillvärme och högeffektiv kraftvärmeproducerad värme är minst 50 procent,

3) åren 2035—2039 förutsatt att det använder minst 50 procent förnybar energi, 50 procent spillvärme, eller 50 procent förnybar energi och spillvärme, eller ett system där den totala andelen förnybar energi, spillvärme eller högeffektiv kraftvärmeproducerad värme är minst 80 procent och där den totala andelen förnybar energi eller spillvärme dessutom är minst 35 procent,

4) åren 2040—2044 förutsatt att det använder minst 75 procent förnybar energi, 75 procent spillvärme eller 75 procent förnybar energi och spillvärme, eller ett system som använder minst 95 procent förnybar energi, spillvärme och högeffektiv kraftvärmeproducerad värme och där den totala andelen förnybar energi eller spillvärme dessutom är minst 35 procent,

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

5) åren 2045—2049 förutsatt att det använder minst 75 procent förnybar energi, 75 procent spillvärme eller 75 procent förnybar energi och spillvärme,

6) från och med den 1 januari 2050 förutsatt att det använder enbart förnybar energi, enbart spillvärme eller enbart en kombination av förnybar energi och spillvärme.

Ett system för fjärrvärme och fjärrkyla betraktas också som effektivt, om det har följande maximala mängder växthusgasutsläpp per enhet värme eller kyla som levereras till kunderna:

- 1) 200 gram per kilowattimme till utgången av 2025,
- 2) 150 gram per kilowattimme åren 2026—2034,
- 3) 100 gram per kilowattimme åren 2035—2044,
- 4) 50 gram per kilowattimme åren 2045—2049,
- 5) 0 gram per kilowattimme från ingången av 2050.

27 a §

Plan för uppfyllande av kriterierna för effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla

Verksamhetsutövare som driver befintliga system för fjärrvärme och fjärrkyla där den totala utgående värmen och kylan överstiger 5 megawatt och vilka enligt uppgifterna för 2026 inte uppfyller kriterierna för effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla ska utarbeta en plan för hur kriterierna ska uppfyllas. Verksamhetsutövaren ska lämna en anmälan om planen till Energimyndigheten vart femte år. Planen ska bifogas anmälan.

27 b §

Kostnadsnyttoanalys

När en termisk elproduktionsanläggning med en bränsleeffekt på mer än 10 megawatt planeras eller genomgår en omfattande uppgradering, ska verksamhetsutövaren göra en kostnadsnyttoanalys för att utvärdera kostnaderna för och fördelarna med att driva den som ett högeffektivt kraftvärmeverk.

När en industrianläggning med en total tillförd värmeeffekt på mer än 8 megawatt planeras eller genomgår en omfattande uppgradering, ska verksamhetsutövaren göra en kostnadsnyttoanalys för att utvärdera utnyttjandet av spillvärme i anläggningen eller utanför anläggningen.

När en specialiserad anläggning med en total tillförd effekt på mer än 7 megawatt, såsom anläggningar för rening av avloppsvatten och LNG-anläggningar, planeras eller genomgår en omfattande uppgradering, ska verksamhetsutövaren göra en kostnadsnyttoanalys för att utvärdera utnyttjandet av spillvärme i anläggningen eller utanför anläggningen.

När en datacentral med en total energitillförselnivå på över 1 megawatt planeras eller genomgår en omfattande uppgradering, ska verksamhetsutövaren göra en kostnadsnyttoanalys för att utvärdera utnyttjandet av spillvärme i anläggningen eller utanför anläggningen.

Installation av utrustning avsedd för avskiljning av koldioxid som produceras av en förbränningsanläggning för att lagras i enlighet med lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (416/2012) betraktas inte som uppgradering.

Närmare bestämmelser om innehållet i kostnadsnyttoanalysen får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

28 §

Befrielse från skyldigheten att göra kostnadsnyttoanalys

Trots det som föreskrivs i 27 b § behöver en kostnadsnyttoanalys inte göras när det är fråga om

- 1) en anläggning som används vid toppbelastning eller för reservkraft och som planeras vara i drift mindre än 1 500 driftstimmar per år,

- 2) en anläggning som behöver vara placerad nära en geologisk lagringsplats som godkänts i enlighet med lagen om avskiljning och lagring av koldioxid,

- 3) en ny energiproduktionsanläggning med en liten effekt som ingår i ett befintligt fjärrvärmenät och det inte finns tillgång till användbar överskottsvärme från industrin i närheten av fjärrvärmenätet,

- 4) en ny industrianläggning eller en industrianläggning som genomgår en uppgradering, om anläggningen genererar användbar överskottsvärme i liten utsträckning och inget fjärrvärmenät finns i närheten av den,

- 5) en datacentral vars spillvärme används eller kommer att användas i ett fjärrvärmenät eller direkt för uppvärmning av utrymmen inomhus, varmvatten för hushållsbruk eller annan användning i den byggnad eller grupp av byggnader eller de lokaler där den är belägen, eller

- 6) en anläggning som är belägen inom ett område med en liten efterfrågan på fjärrvärme.

Närmare bestämmelser om befrielsegrunder som avses i 1 mom. 3—6 punkten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

29 §

Anmälan om kostnadsnyttoanalys

Den verksamhetsutövare som är ansvarig för ett projekt ska lämna en anmälan till Energimyndigheten om att en kostnadsnyttoanalys har gjorts. Anmälan ska innehålla uppgift om resultatet av kostnadsnyttoanalysen och om huruvida verksamhetsutövaren ämnar driva den i 27 § 1 mom. avsedda elproduktionsanläggningen som kraftvärmeverk eller utnyttja överskottsvärme i de situationer som avses i 27 § 2, 3 eller 4 mom. Anmälan ska lämnas till Energimyndigheten innan byggnads- eller uppgraderingsarbetet inleds.

Energimyndigheten kan inom en månad från mottagandet av anmälan begära ytterligare utredning, om den anmälan som inlämnats inte är tillräcklig eller om verksamhetsutövaren meddelar att denne inte driver anläggningen som kraftvärmeverk eller utnyttjar överskottsvärme trots att kostnadsnyttoanalysen visar att sådan drift eller sådant utnyttjande av överskottsvärme är lönsamt. Ytterligare utredning ska lämnas till Energimyndigheten inom en månad efter myndighetens begäran. Byggnads- eller uppgraderingsarbetena får inte fortsätta innan ytterligare utredning har lämnats.

Närmare bestämmelser om anmälan om kostnadsnyttoanalys och om vad den ska innehålla får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

5 a kap.

Offentlig upphandling

29 a §

Krav på energieffektivitet vid offentlig upphandling

Upphandlande enheter enligt lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016), nedan *upphandlingslagen*, och lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016) ska iaktta de skyldigheter som föreskrivs i detta kapitel när de ingår ett upphandlingskontrakt eller koncessionskontrakt som omfattas av de lagarna och som till sitt värde är minst lika stort som de EU-tröskelvärden som anges i de lagarna.

Om det inte är tekniskt genomförbart att iaktta de skyldigheter i detta kapitel som gäller tilldelning av upphandlingskontrakt eller koncessioner, behöver den upphandlande enheten inte göra det.

En upphandlande enhet som planerar en i 1 mom. avsedd upphandling eller koncession ska tillämpa principen om energieffektivitet först genom att bedöma alternativa kostnadseffektiva energieffektivitetslösningar.

En upphandlande enhet som för ett offentligt organs räkning planerar att genomföra en byggtreprenad, en tjänsteupphandling som gäller en byggnad som det offentliga organet äger eller någon annan tjänsteupphandling ska bedöma möjligheten att använda energitjänsteavtal.

29 b §

Upphandling av produkter

Om föremålet för upphandlingen är en produkt som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (1005/2008) och produkten är försedd med energimärkning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU, får den upphandlande enheten upphandla endast produkter som hör till de två högsta i betydande grad utnyttjade energieffektivitetsklasserna.

Om produkten inte har någon energimärkning men omfattas av krav på energieffektivitet i en förordning utfärdad av Europeiska kommissionen med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG, får den upphandlande enheten upphandla endast produkter som motsvarar de referensvärden för energieffektivitet som anges i den av kommissionen utfärdade förordningen.

Om föremålet för upphandlingen är en uppsättning produkter som både separat och alla tillsammans som produktpaket omfattas av tillämpningsområdet för en i 1 mom. avsedd genomförandeakt, får den upphandlande enheten ge den samlade energieffektiviteten för produktpaketet företräde framför enskilda produkters energieffektivitet.

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

Om föremålet för upphandlingen är däck som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/740 om märkning av däck med avseende på drivmedelseffektivitet och andra parametrar, om ändring av förordning (EU) 2017/1369 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1222/2009, får den upphandlande enheten upphandla endast däck som hör till den högsta klassen för drivmedelseffektivitet. Däck som omfattas av den förordningen och som inte hör till den högsta klassen för drivmedelseffektivitet får dock upphandlas, om det är motiverat av säkerhets- skäl eller folkhälsoskäl.

29 c §

Upphandling av tjänster

Om föremålet för upphandlingen är en tjänst och anbudsförfrågan omfattar nya produkter som köps in i syfte att tillhandahålla tjänsten, ska den upphandlande enheten i anbudsförfrågan förut- sätta att produkterna uppfyller de krav som föreskrivs i 29 b §.

29 d §

Undantagsbestämmelser

Bestämmelserna i 29 a § tillämpas på upphandlingskontrakt enligt lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) endast till den del paragrafen inte står i konflikt med ka- raktären hos och det huvudsakliga syftet för försvarsförvaltningens och gränsbevakningsväsen- dets verksamhet.

Bestämmelserna i 29 a § tillämpas inte heller om tillämpning av dem skulle äventyra allmän sä- kerhet eller förhindra insatser mot nödsituationer som gäller folkhälsan.

5 b kap.

Datacentraler

29 e §

Tillvaratagande av spillvärme från datacentraler

Spillvärme från en datacentral vars totala effekt överstiger 1 megawatt ska tas till vara. Om spillvärme från en befintlig datacentral inte till någon del tas till vara, ska operatören av datacen- tralen genom att göra en kostnadsnyttoanalys påvisa att tillvaratagande inte är tekniskt eller eko- nomiskt genomförbart.

Datacentralen ska lämna en anmälan till Energimyndigheten om att en kostnadsnyttoanalys har gjorts och upplysa myndigheten om att det inte är tekniskt eller ekonomiskt genomförbart att ta till vara spillvärme.

Närmare bestämmelser om vad anmälan ska innehålla och hur den ska lämnas in får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

29 g §

Behörig myndighet

Energimyndigheten är behörig nationell myndighet i fråga om de åtgärder som krävs för att genomföra kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/1364 om den första delen av inrättandet av ett gemensamt unionssystem för bedömning av datacentraler.

30 §

Myndigheter och deras uppgifter

Arbets- och näringsministeriet ska sköta den allmänna styrningen och övervakningen av verkställigheten av denna lag.

Energimyndigheten ska sköta tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av de bestämmelser och myndighetsföreskrifter som har utfärdats med stöd av den.

Konsumentombudsmannen har tillsyn över att villkoren i de avtal som avses i 3 a kap. samt energidetaljisters förfarande vid marknadsföring och i kundrelationer enligt det kapitlet är lagenliga med hänsyn till konsumentskyddet. Bestämmelser om tillsynen finns i konsumentskyddslagen.

30 a §

Tillsyn över certifierade energiledningssystem och energibesiktningar

Energimyndigheten utövar tillsyn över att företag inför certifierade energiledningssystem och att de genomför obligatoriska energibesiktningar i företaget i enlighet med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. En viss andel av de energibesiktningar i företag som genomförs varje år ska granskas. Närmare bestämmelser om antalet energibesiktningar som ska granskas årligen samt om sättet att genomföra granskningarna får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Energimyndigheten har rätt att i granskningssyfte få ta del av rapporterna om en obligatorisk energibesiktning i ett företag och om den objektsbesiktning som ingår i energibesiktningen samt övrig information som behövs för tillsynen. Energibesiktningsrapporten, den däri ingående objektsbesiktningsrapporten samt övrig information som myndigheten behöver för tillsynen ska lämnas till Energimyndigheten inom en månad efter begäran från Energimyndigheten. Rapporterna om energibesiktningen och objektsbesiktningen får inte vara mer än fyra år gamla.

På begäran av Energimyndigheten ska Patent- och registerstyrelsen för ordnandet av tillsynen lämna Energimyndigheten uppgifter om företag i handelsregistret. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål och avgiftsfritt.

30 b §

Myndighetens rätt till information

Trots sekretessbestämmelserna har Energimyndigheten rätt att av företag, verksamhetsutövare och övriga aktörer som omfattas av skyldigheter enligt denna lag eller enligt bestämmelser utfär-

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

dade med stöd av den få sådana upplysningar som är nödvändiga för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

30 c §

Myndighetens inspektionsrätt

Energimyndigheten har rätt att få tillträde till de lokaler, utrymmen och områden som den som är föremål för tillsynen besitter, om detta är nödvändigt för tillsynen enligt denna lag, och att utföra inspektioner där och vidta andra åtgärder som tillsynen förutsätter. Tillsynsåtgärderna får dock utsträckas till sådana utrymmen som är avsedda för boende av permanent natur endast om det finns anledning att misstänka att ett brott enligt 16 kap. 8 § i strafflagen (39/1889) har begåtts och inspektionen är nödvändig för att utreda de omständigheter som är föremål för inspektionen.

När Energimyndigheten utför en inspektion har myndigheten rätt att omhänderta de handlingar och övriga material som den som är föremål för tillsynen innehar, om det är nödvändigt för att syftet med inspektionen ska uppnås. Materialet ska återlämnas så snart det inte längre behövs för inspektionen.

På inspektionen tillämpas 39 § i förvaltningslagen (434/2003).

31 §

Åtgärder vid överträdelse eller försummelse

Energimyndigheten får förelägga den som försummar att iaktta eller bryter mot denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den att fullgöra sin skyldighet. I sitt beslut får myndigheten bestämma hur överträdelsen eller försummelsen ska åtgärdas. I beslutet får myndigheten också bestämma att en avgift som tagits ut felaktigt ska betalas tillbaka till kunden.

Energimyndigheten får förena ett förbud eller föreläggande som den meddelat med stöd av denna lag med vite eller med hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande. Bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite samt om beslut om verkställighet av tvångsutförande och avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

31 a §

Avgiftsbelagda myndighetsprestationer

Energimyndigheten har rätt att ta ut avgift för behandling av anmälningar och andra ärenden som omfattas av denna lag.

Bestämmelser om de allmänna grunderna för när Energimyndighetens prestationer ska vara avgiftsbelagda och för storleken av de avgifter som uppbärs för prestationerna och om övriga grunder för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

32 §

Ändringssökande

På sökande av ändring i Energimyndighetens beslut tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Beslut av Energimyndigheten om att utföra inspektion får emellertid inte överklagas genom separata besvär.

På sökande av ändring i sådana beslut om offentlig upphandling som avses i 5 a kap. tillämpas 16 kap. i upphandlingslagen.

32 a §

Verkställbarhet av Energimyndighetens beslut

Ett beslut som Energimyndigheten har meddelat med stöd av denna lag ska iakttas även om det överklagats, om inte Energimyndigheten eller förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Ett beslut som gäller återbetalning till en enskild kund av avgifter som tagits ut på felaktiga grunder eller ett beslut som gäller utdömande av vite får dock inte verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Skyldigheten enligt 3 c § gäller från och med ikraftträdandedagen kommuner med fler än 50 000 invånare, från och med den 1 januari 2027 kommuner med fler än 5 000 invånare och från och med den 1 januari 2030 alla kommuner.

Kommuner vars invånarantal vid ikraftträdandet av denna lag överstiger 50 000 ska första gången lämna de uppgifter som avses i 3 c § 1 mom. senast den 30 april 2026. Kommuner vars invånarantal den 31 december 2026 överstiger 5 000 ska första gången lämna de uppgifter som avses i 3 c § 1 mom. senast den 30 april 2028. Kommuner vars invånarantal den 31 december 2029 understiger 5 000 ska första gången lämna de uppgifter som avses i 3 c § 1 mom. senast den 30 april 2031. Alla offentliga organ ska lämna de uppgifter som avses i 3 c § 1 mom. för året 2021 senast den 31 oktober 2026.

Energiledningssystem enligt 3 g § ska införas senast den 11 oktober 2027.

Företag ska göra en energibesiktning enligt 6 § senast den 11 oktober 2026, om företaget för första gången omfattas av skyldigheten.

Naturgas får användas för produktion av värme eller kyla i ett i 27 § 1 mom. avsett effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla fram till den 31 december 2030.

Naturgas får användas i en i 27 § 2 mom. avsedd produktionsenhet för värme eller kyla som är ny eller genomgått omfattande uppgradering fram till den 31 december 2030.

Verksamhetsutövare ska första gången lämna in en anmälan om en plan enligt 27 a § till Energimyndigheten senast den 30 september 2027. Om systemet på basis av uppgifter för 2030 inte uppfyller kriterierna enligt 27 §, ska anmälan lämnas in senast den 30 september 2031.

En anmälan om kostnadsnyttoanalys för en datacentral enligt 29 e § ska första gången lämnas till Energimyndigheten senast den 31 december 2027.

Lag

om ändring av 19 § i elmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 19 § i elmarknadslagen (588/2013), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lagarna 730/2021, 201/2025 och 933/2025, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

19 §

Skyldighet att utveckla nätet

Vid planering och utveckling av sitt elnät samt vid investeringsbeslut som gäller nätet ska nätinnehavaren tillämpa principen om energieffektivitet först enligt 3 § 26 punkten i energieffektivitetslagen (1429/2014). Nätinnehavaren ska övervaka den totala volymen av nätförluster i sitt elnät samt optimera den totala volymen av förluster och förbättra energieffektiviteten i sitt elnät på bästa sätt i tekniskt och ekonomiskt hänseende, med beaktande av nätlösningar baserade på smart teknik. Energimyndigheten får meddela närmare föreskrifter om de metoder som ska användas för bedömning av alternativ vid tillämpning av principen om energieffektivitet först och närmare föreskrifter om hur Energimyndigheten ska upplysas om att de skyldigheter som avses i detta moment har fullgjorts. Nätinnehavaren kan fullgöra sin skyldighet att lämna upplysningar om nätoptimering via systemet med frivilliga energieffektivitetsavtal.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av naturgasmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas i naturgasmarknadslagen (587/2017) till 14 § ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 20 a § som följer:

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

14 §

Skyldighet att utveckla nätet

Vid planering och utveckling av sitt naturgasnät samt vid investeringsbeslut som gäller nätet ska nätinnehavaren tillämpa principen om energieffektivitet först enligt 3 § 26 punkten i energieffektivitetslagen (1429/2014). Nätinnehavaren ska övervaka den totala volymen av nätförluster i sitt naturgasnät samt optimera den totala volymen av förluster och förbättra energieffektiviteten i sitt naturgasnät på bästa sätt i tekniskt och ekonomiskt hänseende, med beaktande av nätlösningar baserade på smart teknik. Energimyndigheten får meddela närmare föreskrifter om de metoder som ska användas för bedömning av alternativ vid tillämpning av principen om energieffektivitet först och närmare föreskrifter om hur Energimyndigheten ska upplysas om att de skyldigheter som avses i detta moment har fullgjorts. Nätinnehavaren kan fullgöra sin skyldighet att lämna upplysningar om nätoptimering via systemet med frivilliga energieffektivitetsavtal.

20 a §

Energieffektivitet, efterfrågefleksibilitet och åtgärder för styrning av efterfrågan i fråga om prissättning och försäljningsvillkor för nättjänster

Prissättningen av och försäljningsvillkoren för nättjänster får inte innehålla villkor som är skadliga med tanke på den totala effektiviteten eller energieffektiviteten vid överföring, distribution eller leverans av naturgas. Prissättningen av nättjänster får inte innehålla villkor som kan förhindra att nätinnehavare eller detaljförsäljare tillhandahåller systemtjänster för efterfrågefleksibilitet eller för styrning av efterfrågan på marknaden.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013) 7 § 2 mom. och
fogas till 6 §, sådan den lyder i lagarna 1432/2014, 589/2017 och 499/2023, en ny 5 a-punkt
som följer:

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

6 §

Energimyndighetens uppgifter som nationell energitillsynsmyndighet

Energimyndigheten ska i egenskap av den nationella energitillsynsmyndighet som avses i Europeiska unionens lagstiftning om el- och naturgasbranschen i synnerhet

5 a) tillämpa principen om energieffektivitet först enligt 3 § 26 punkten i energieffektivitetslagen (1429/2014) när den utför tillsynsuppgifter som gäller el- och naturgasinfrastruktur,

7 §

Den nationella energitillsynsmyndighetens verksamhetsberättelse

Berättelsen ska innehålla de åtgärder som vidtagits och uppnådda resultat i fråga om de uppgifter som avses i 6 §, ett avsnitt om uppnådda framsteg när det gäller att förbättra energieffektiviteten vid driften av el- och naturgasinfrastruktur samt en bedömning av hur stamnätsinnehavarnas och gasöverföringsnätinnehavarnas investeringsplaner motsvarar de planer för utveckling av el- och naturgasnät som omfattar gemenskapen och utarbetats av det europeiska kontaktverket för nätinnehavarna. Bedömningen får innehålla rekommendationer om ändring av investeringsplanerna och förbättring av energieffektiviteten hos el- och naturgasinfrastruktur.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om tvistenämnden för energimarknaden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tvistenämnden för energimarknaden (502/2023) 2 och 3 §, 6 § 1 mom. och 16 § som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *slutkund* en kund som köper el, värme eller kyla för eget bruk,
- 2) *konsument* en konsument som avses i 1 kap. 4 § i konsumentskyddslagen (38/1978),

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

3) *elföretag* en fysisk eller juridisk person, med undantag för slutkund, som bedriver åtminstone en av följande verksamheter: produktion, överföring, distribution, aggregering, efterfrågeflexibilitet, energilagring, leverans eller inköp av el och som ansvarar för kommersiella arbetsuppgifter, tekniska arbetsuppgifter eller underhåll i samband med dessa verksamheter,

4) *energidetaljist* en fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt säljer energi till slutkunder.

3 §

Nämndens behörighet

Nämnden har till uppgift att ge rekommendationer om hur sådana enskilda tvister mellan elföretag och slutkunder bör lösas som gäller rättigheter och skyldigheter enligt elmarknadslagen (588/2013) i ärenden som berör elavtal som avses i V avdelningen i elmarknadslagen och som andra slutkunder än konsumenter för till nämnden för prövning. Nämnden har även till uppgift att ge rekommendationer om hur sådana enskilda tvister mellan energidetaljister och slutkunder bör lösas som gäller rättigheter och skyldigheter enligt energieffektivitetslagen (1429/2014) och som andra slutkunder än konsumenter för till nämnden för prövning. Nämnden är dock inte behörig att handlägga ärenden som hör till Energimyndighetens behörighet, om vilka det föreskrivs i 6 a § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013).

6 §

Medlemmarnas och föredragandenas behörighet

Av ordföranden och vice ordföranden krävs allmän behörighet för domartjänst och god förtroenhet med elmarknaden och energimarknaden i övrigt.

— — — — —

16 §

Ersättning till staten för utredningskostnader

Om nämndens rekommendation till avgörande till viktigaste del är ofördelaktig för ett elföretag, en energidetaljist eller någon annan part på energimarknaden som är svarande, ska nämnden i rekommendationen ange hur stora kostnader staten har orsakats genom att utlåtanden och utredningar har inhämtats i ärendet och syn förrättats.

Om ett elföretag, en energidetaljist eller någon annan part på energimarknaden som är svarande och som getts en ofördelaktig rekommendation inte följt rekommendationen och förlorar en rättegång i samma ärende, ska domstolen, om den fått kännedom om rekommendationen, ålägga denne att ersätta staten för de kostnader som avses i 1 mom. Ersättning behöver inte dömas ut eller får dömas till ett lägre belopp, om ersättningsskyldigheten med hänsyn till de omständigheter som har kommit fram i ärendet vore oskälig eller om det har funnits grundad anledning till rättegången.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 153/2025 rd

Helsingfors 5.12.2025

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare